

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Miksi ruoan hinta on noussut?

Veli-Matti Mattila

Toimistopäällikkö

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

21.10.2008

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Tuote	Syyskuu 2007	Syyskuu 2008	Muutos
Vehnäjauhot, 2 kg	0,84 €	1,21 €	44 %
Sekahiivaleipä, 1 kg	3,91 €	4,24 €	8½ %
Naudan paisti, 1 kg	10,12 €	12,39 €	22½ %
Porsaanleike, 1 kg	11,45 €	12,27 €	7 %
Rasvaton maito, 1 l	0,72 €	0,90 €	25 %
Emmentaljuusto, 1 kg	10,86 €	12,67 €	16½ %
Tomaatti, 1 kg	2,91 €	2,80 €	-4 %
Appelsiini, 1 kg	1,71 €	1,55 €	-9½ %
Sokeri, 1 kg	1,03 €	1,04 €	1 %
Kahvipaketti, 500 g	2,66 €	2,83 €	6½ %
Ruoan* hinta keskimäärin			10 %

Lähde: Tilastokeskus. * Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Esityksen rakenne

1. Katsaus kuluttajahintojen yleiseen kehitykseen
2. Ruoan hinnan nousun taustatekijät ja lähivuosien hintakehitysnäkymät
3. Vertailu: ruoan viimeaikainen hintakehitys Suomessa ja eräissä muissa maissa

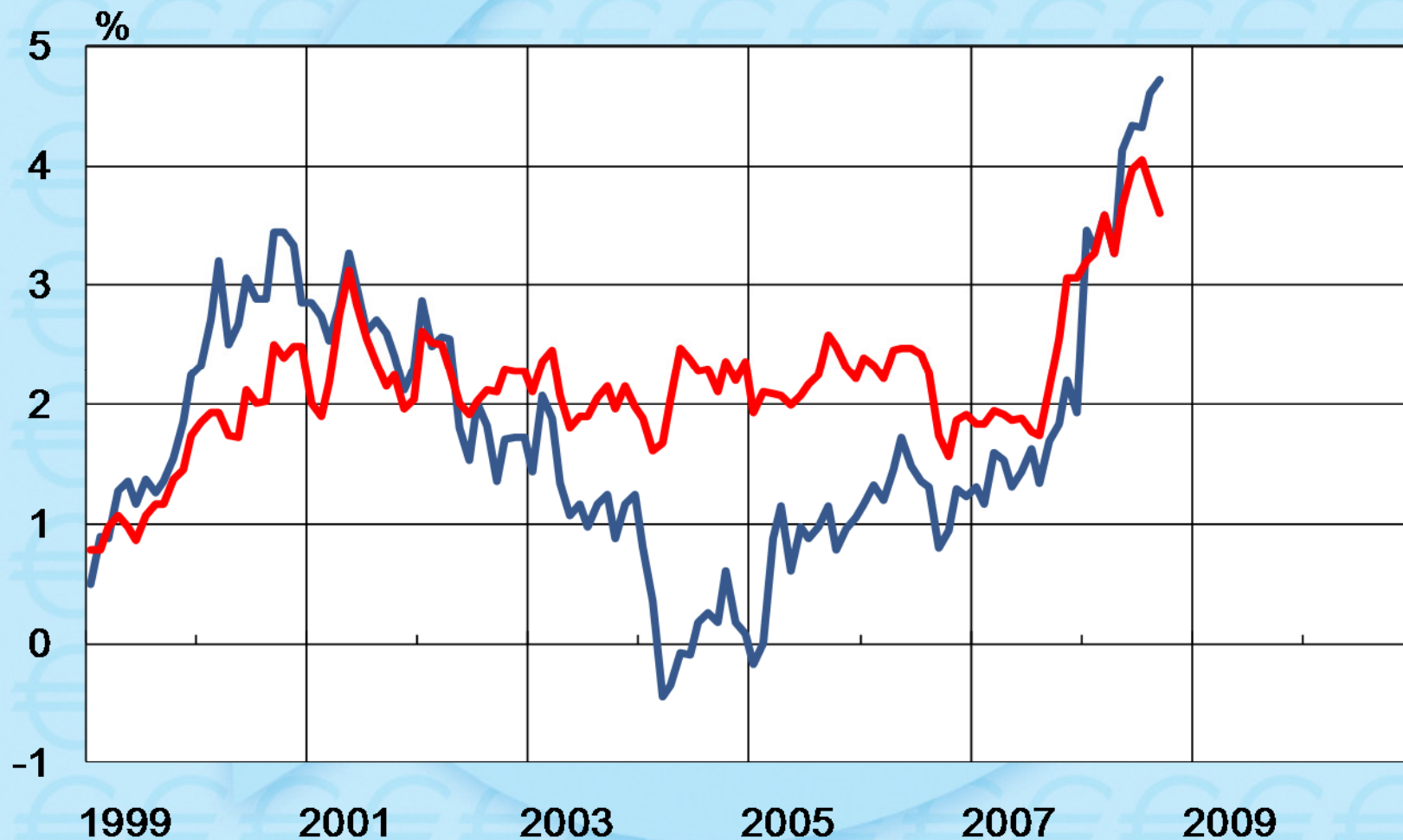

1. Yleinen kuluttajahintakehitys

Kuluttajahintojen nousuvauhti

— Suomi

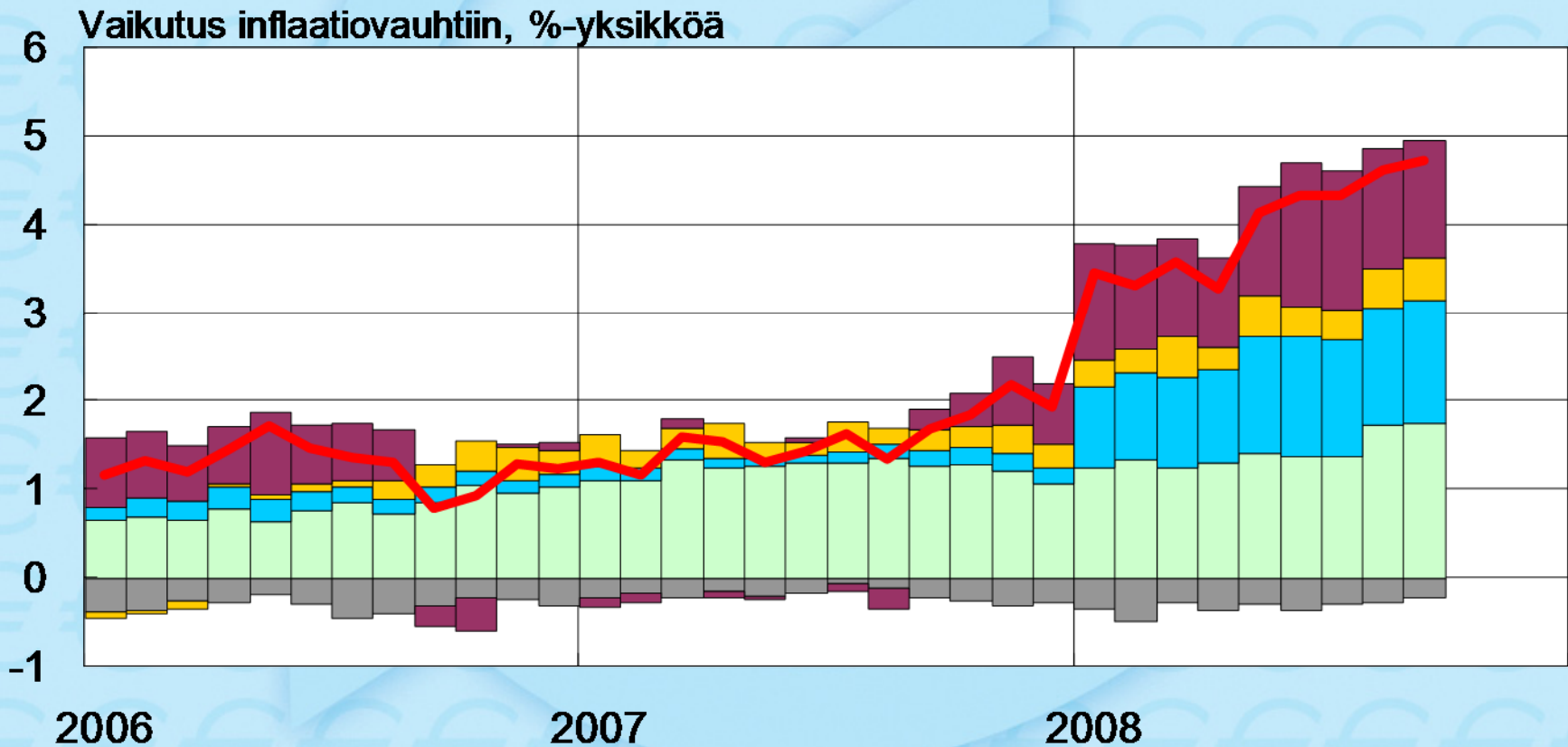
— Euroalue

Lähteet: Eurostat ja Tilastokeskus.

Kuluttajahintojen nousun osatekijät Suomessa

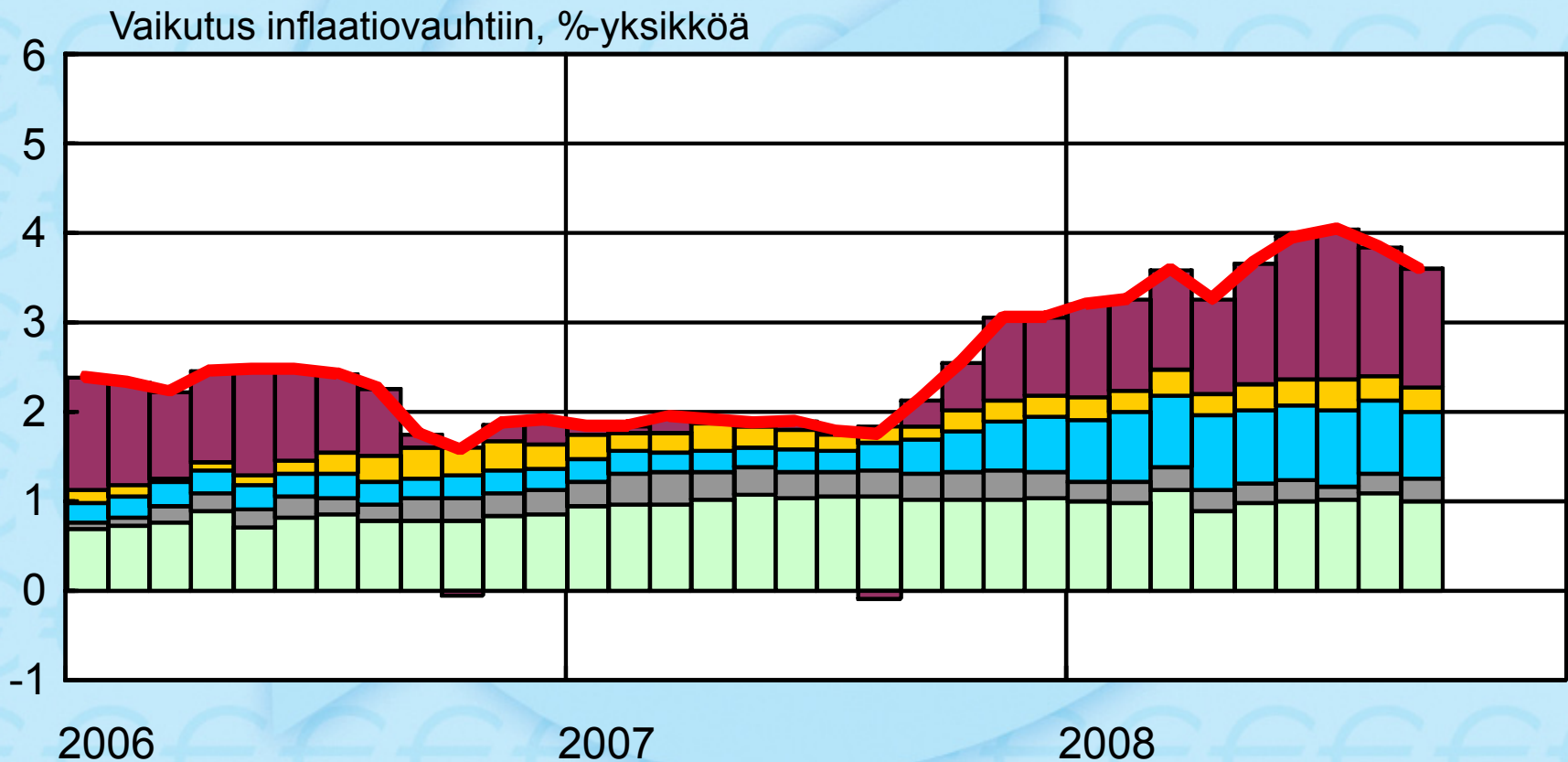
- Palvelut
- Jalostetut elintarvikkeet
- Energia
- Teollisuustuotteet pl. energia
- Jalostamattomat elintarvikkeet
- Inflaatio

Inflaatiota mitattu yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä. Lähde: Tilastokeskus

Kuluttajahintojen nousun osatekijät euroalueella

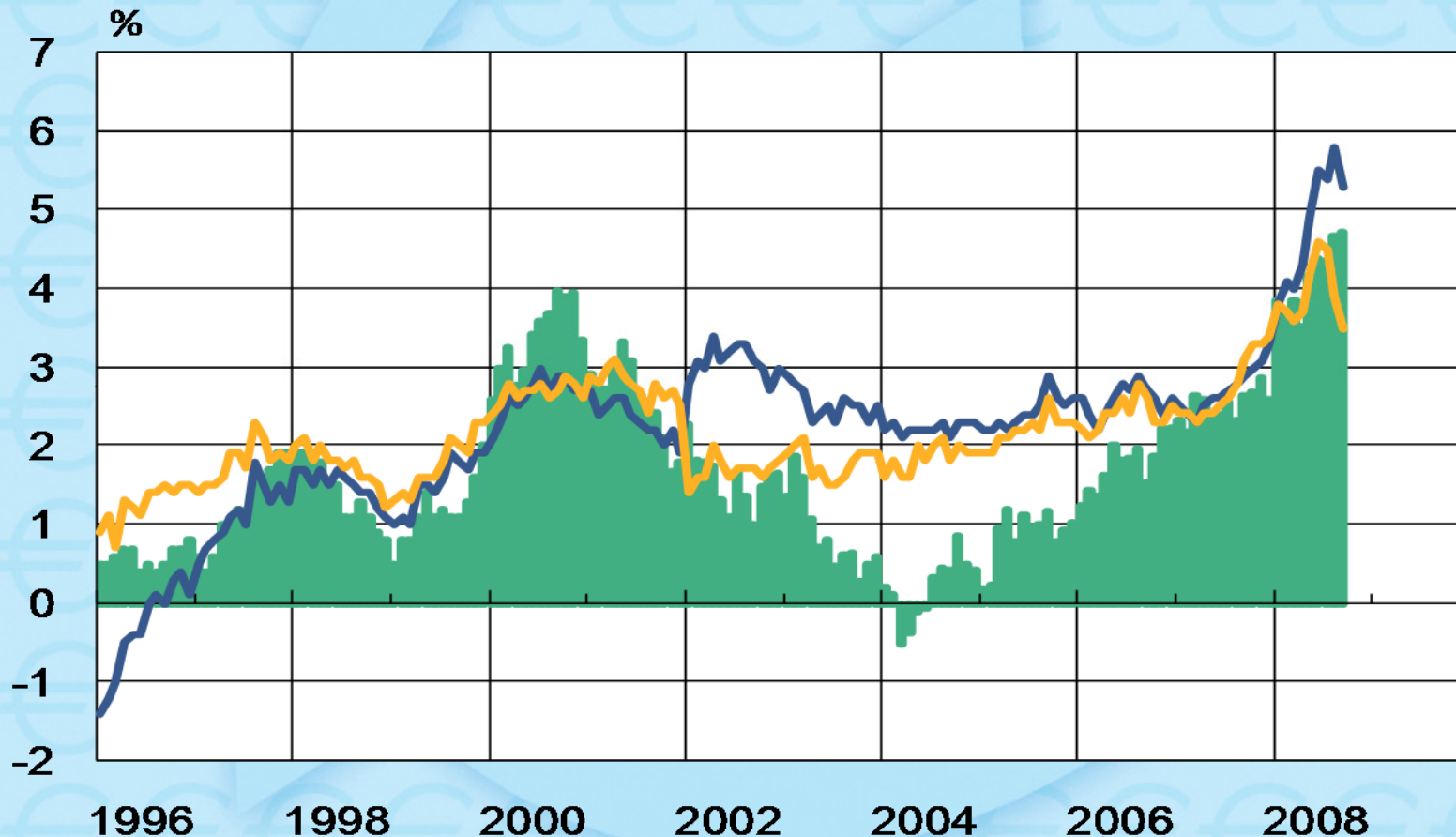
- Palvelut
- Jalostetut elintarvikkeet
- Energia
- Teollisuustuotteet pl. energia
- Jalostamattomat elintarvikkeet
- Inflaatio

Inflaatiota mitattu yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä. Lähde: Eurostat

Kuluttajien inflaatio-odotukset Suomessa

- Inflaatio, kuluttajahintaindeksi
- Arvioitu kuluttajahintojen nousu edellisten 12 kk aikana
- Odotettu kuluttajahintojen nousu seuraavien 12 kk aikana

Lähde: Tilastokeskus.

2. Ruoan hinnan nousun taustatekijät ja lähivuosien hintakehitysnäkymät

Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat

— Rautamalmi ja romu

— Raakaöljy

— Elintarvikkeet

— Muut metallit kuin rauta

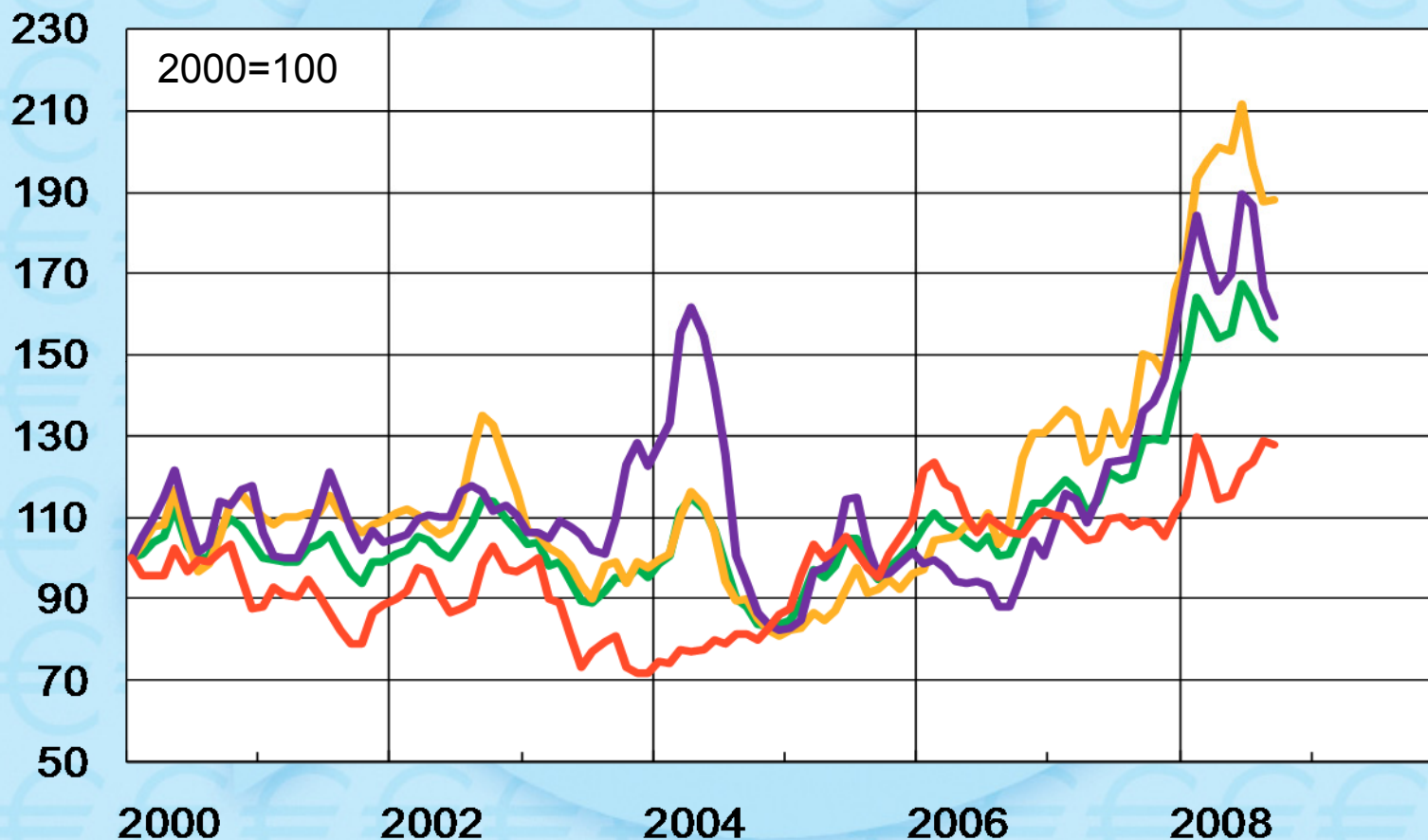
Lähde: HWWI.Tiedot mitattu euroina.

Raaka-ainehintojen nousun syitä

- ◆ Kiinan ja muiden kehittyvien talouksien kysyntä kasvanut nopeasti
- ◆ Tarjonnan hidas reagointi vauhdittanut hintojen nousua
 - Aiempi ylituotanto vähentänyt investointeja
- ◆ Varastojen supistuminen tuonut hintoihin riskilisiä
- ◆ Dollarin heikentyminen nostanut dollarimääräisiä hintoja
- ◆ Sijoituksia suunnattu raaka-ainemarkkinoille?

Elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat

- Elintarvikkeet
- Vilja
- Öljynsiemenet ja öljyt
- Kahvi, kaakao, tee ja sokeri

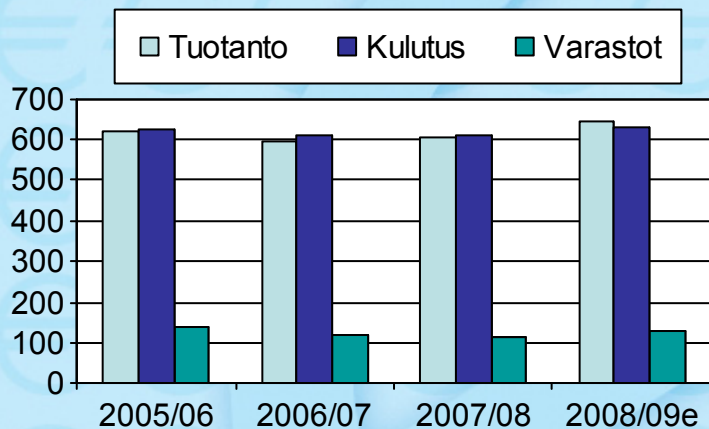
Lähde: HWWI. Tiedot mitattu euroina.

Elintarvikkeiden hintojen nousun erityisyyttä

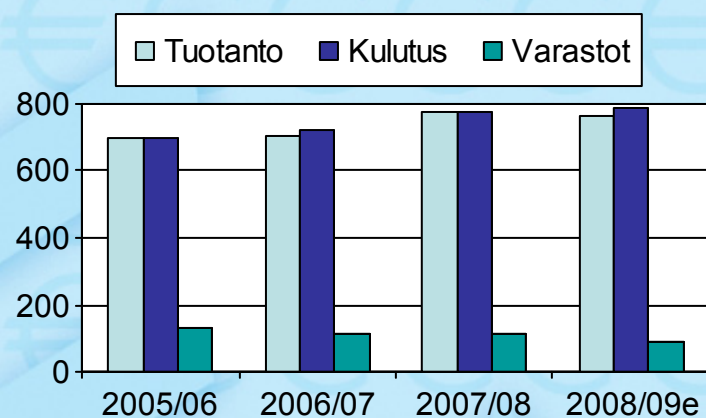
- ◆ Huonot sadot mm. Australiassa ja Euroopassa
- ◆ Nousseet tuotantokustannukset
 - Energia, lannoitteet, kuljetus
- ◆ Aiemman ylituotannon vähentäminen maatalouspolitiikalla
- ◆ Vientirajoitusten käyttöönotto
 - Mm. Indonesia, Intia, Vietnam
- ◆ Biopolttoaineiden käytön kasvu
 - Maissi, kasviöljyt, soija, vehnä
- ◆ Ravintotottumusten muuttuminen kehittyvissä maissa
 - Liha, maitotuotteet

Viljojen kysyntä ja tarjonta maailmassa (milj. tonnia)

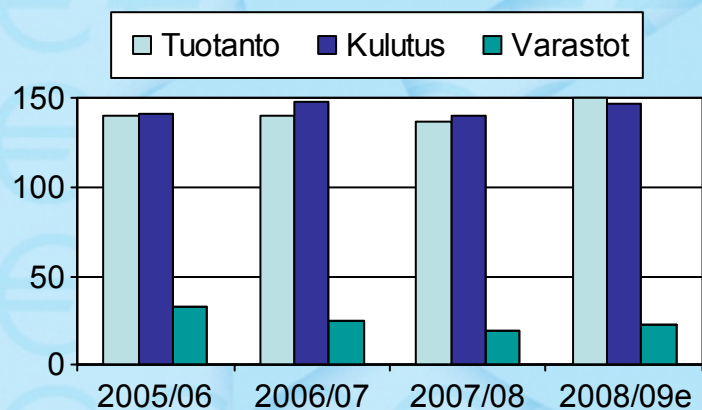
Vehnä

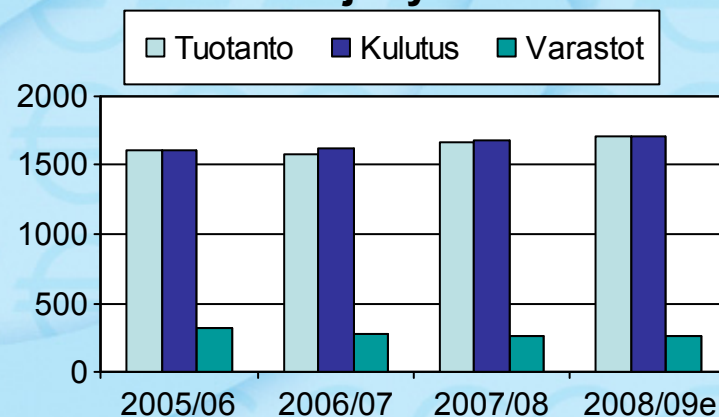
Maissi

Ohra

Viljat yht.

Lähde: International Grains Council

Elintarvikkeiden hintanäkymät

- ◆ Elintarvikkeiden hintojen nousun odotetaan taittuvan...
 - Talouskasvun hidastuminen leikkaa kysyntää
 - Viimeaikaiset tarjontahäiriöt paljolti tilapäisiä (sääolot)
 - Pidemmällä aikavälillä tuottavuuden nousu etenkin kehittyvissä talouksissa lisää tarjontaa
- ◆ ...mutta osa jo tapahtuneesta noususta jää pysyväksi
 - Elintarvikkeiden suhteellinen hinta noussut kysynnän ja tarjonnan rakenteellisten muutosten myötä
- ◆ Osin hintojen nousu voi kuitenkin jatkua
 - Biopolttoaineiden raaka-aineissa nousu voi olla pitkäaikaistakin
- ◆ Varastojen supistuminen lisää hintojen vaihtelua

Mitä ruoan hinnannousulle voidaan tehdä?

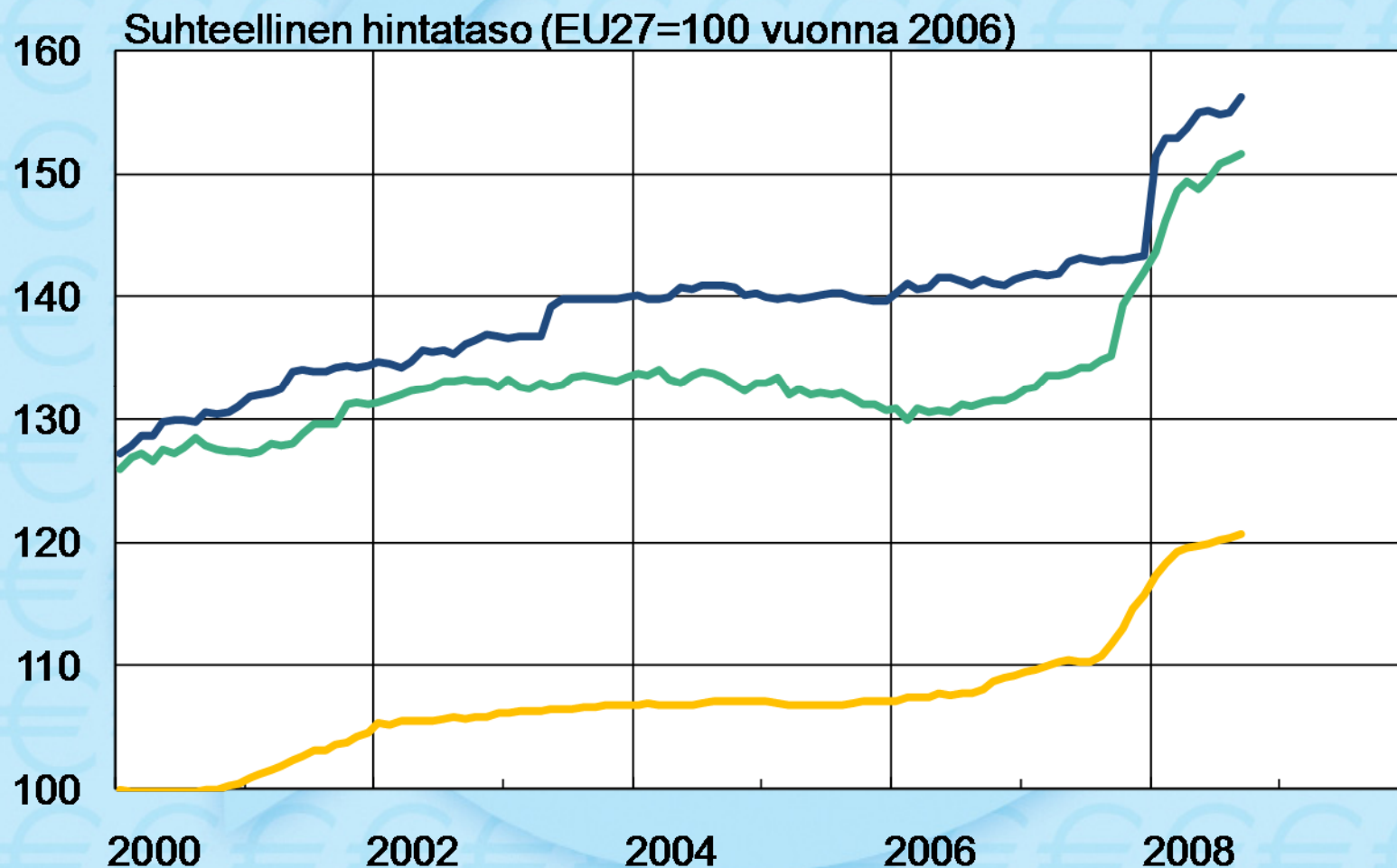
- ◆ Tarjonnan lisääminen
 - Hintamekanismin toiminnan turvaaminen
 - Vientirajoitusten ym. kaupan esteiden poistaminen
 - Tuottavuutta nostavien investointien edistäminen
 - Uudet viljelylajikkeet ja –tekniikat
- ◆ Kysynnän hillitseminen
 - Tukitoimien kohdentaminen niitä kipeimmin tarvitseville
 - Yleiset vero- ja hintatuet ongelmallisia
 - Biopolttoaineiden käytön uudelleenarviointi
 - Toisen sukupolven biopolttoaineiden tuotannon lisääminen
- ◆ Kilpailun turvaaminen tukku- ja vähittäiskaupassa sekä jalostuksessa

3. Vertailu: ruoan viimeaikainen hintakehitys Suomessa ja eräissä muissa maissa

Leivän ja muiden viljatuotteiden hintataso

— Saksa — Suomi — Ruotsi

Lähde: Eurostat.

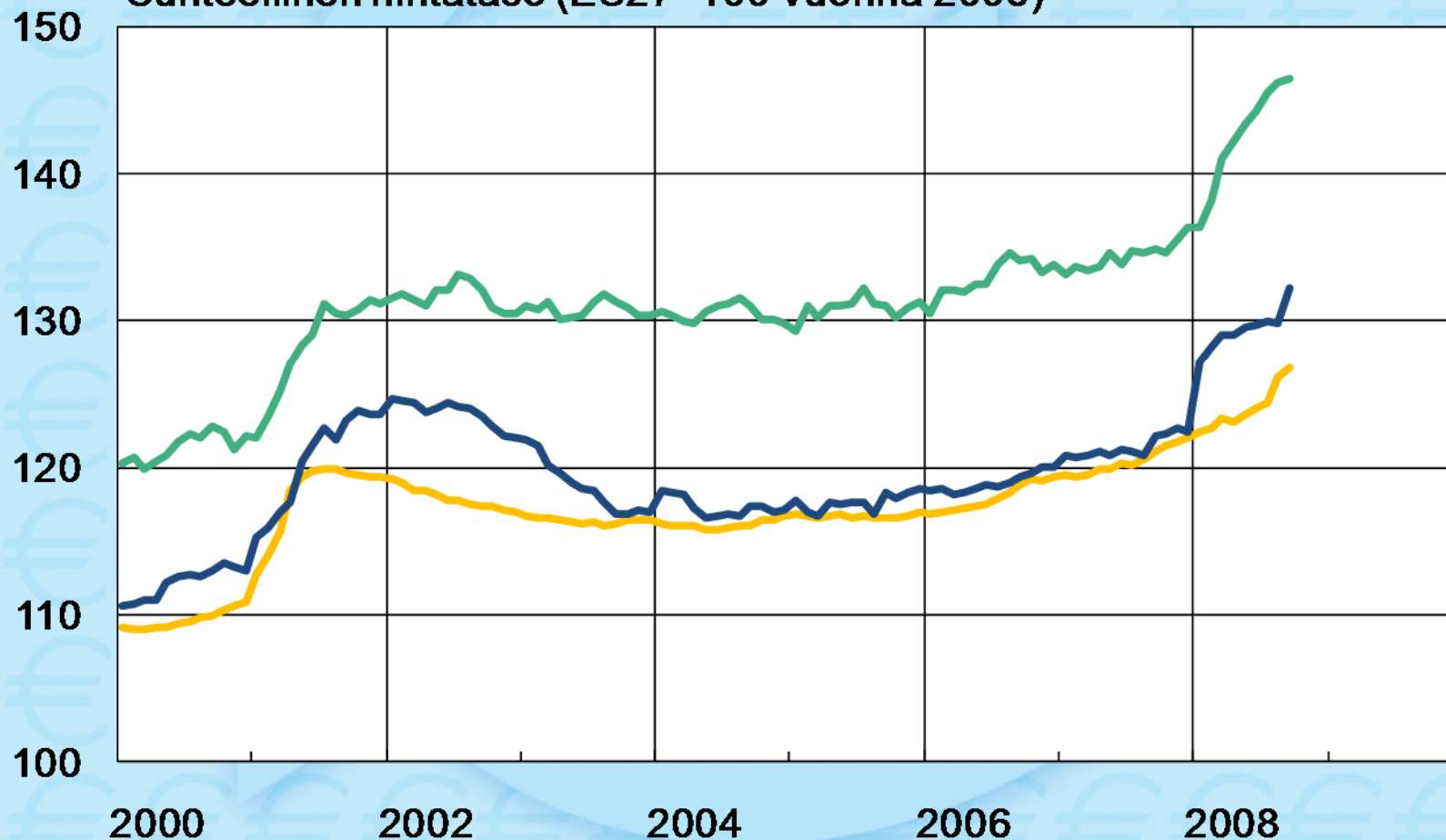
Lihat tuotteiden hintataso

Saksa

Suomi

Ruotsi

Suhteellinen hintataso (EU27=100 vuonna 2006)

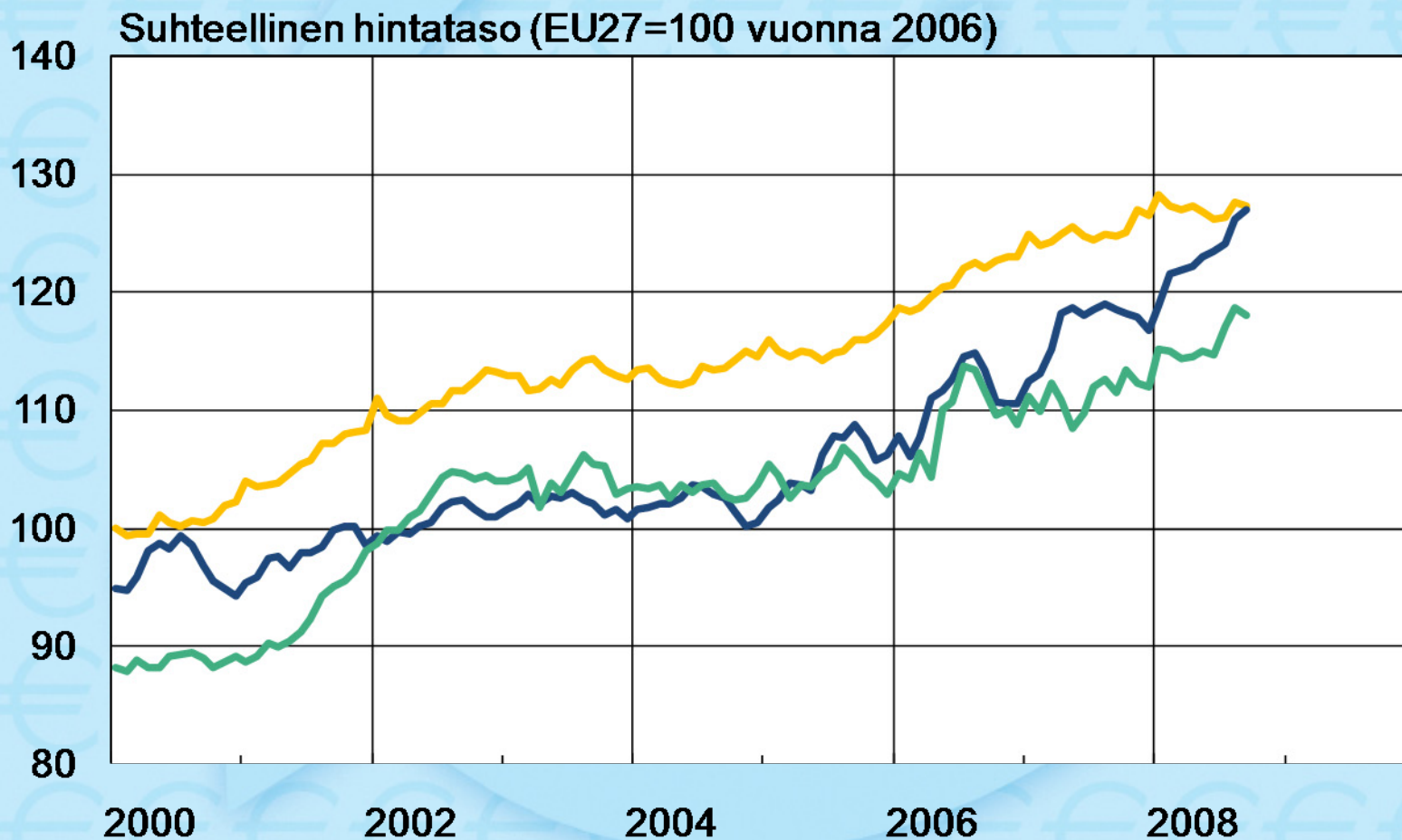
Lähde: Eurostat.

Kalojen ja äyriäisten hintataso

— Saksa

— Suomi

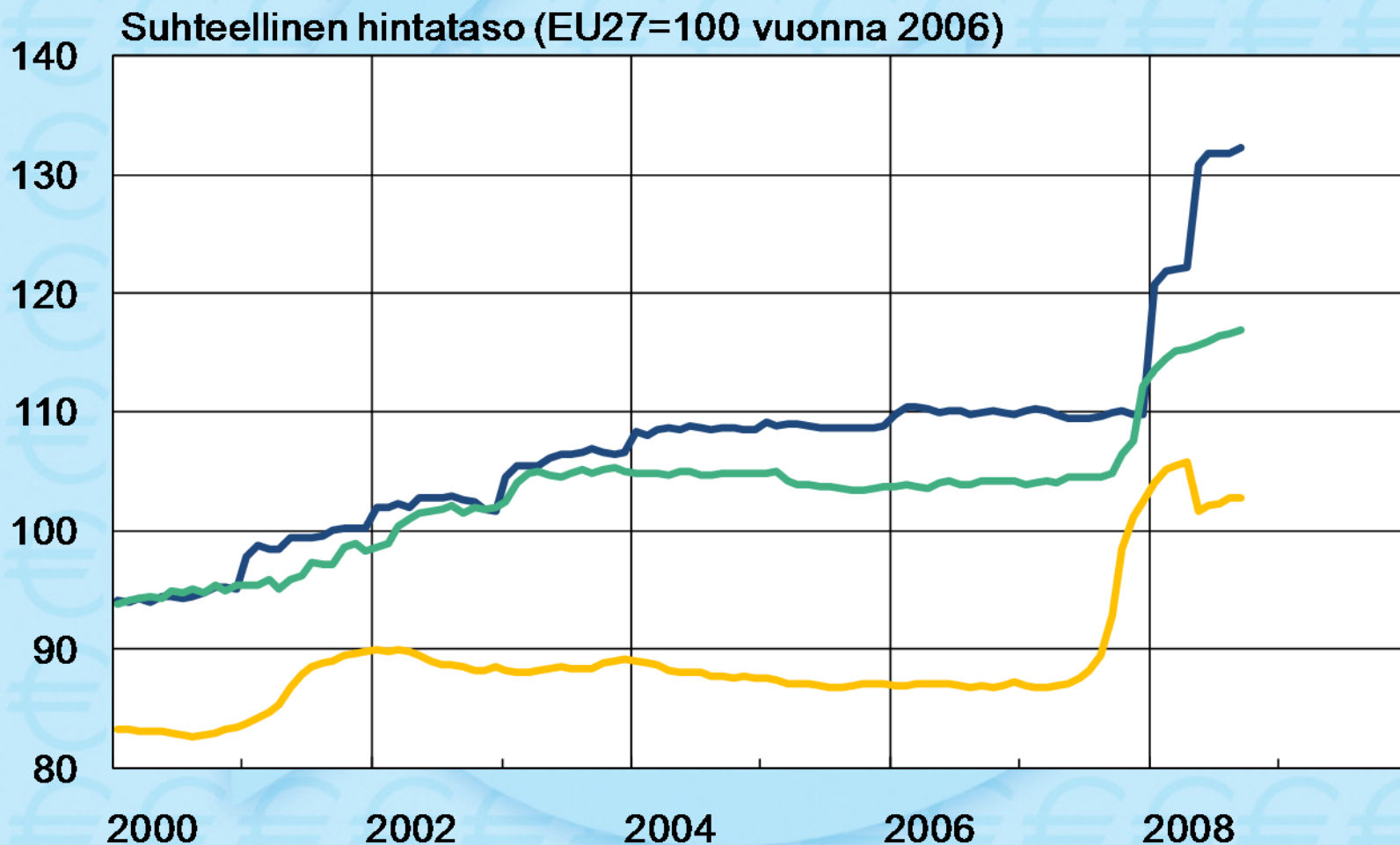
— Ruotsi

Lähde: Eurostat.

Maidon, juuston ja kananmunien hintataso

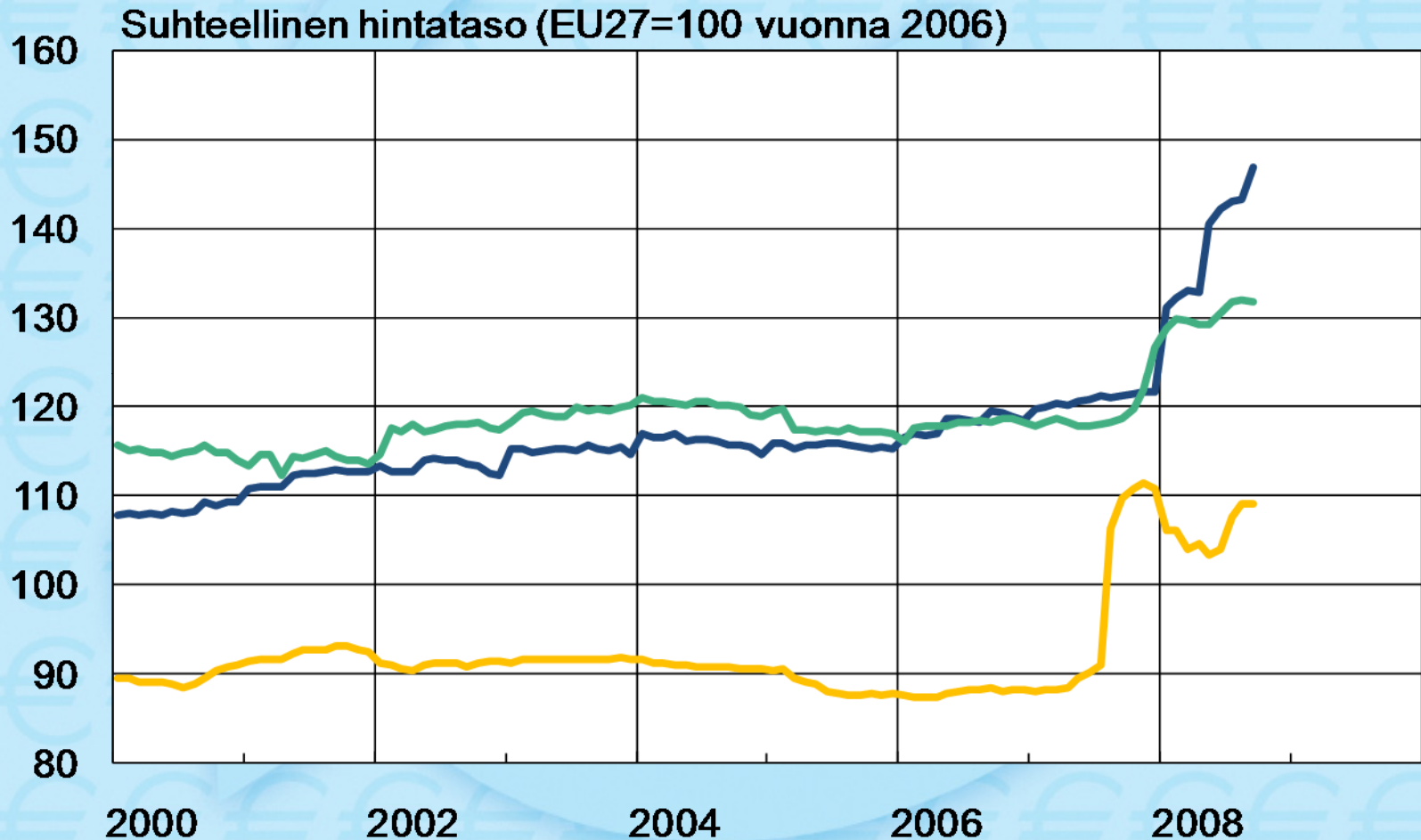
Saksa Suomi Ruotsi

Lähde: Eurostat.

Öljiyjen ja rasvojen hintataso

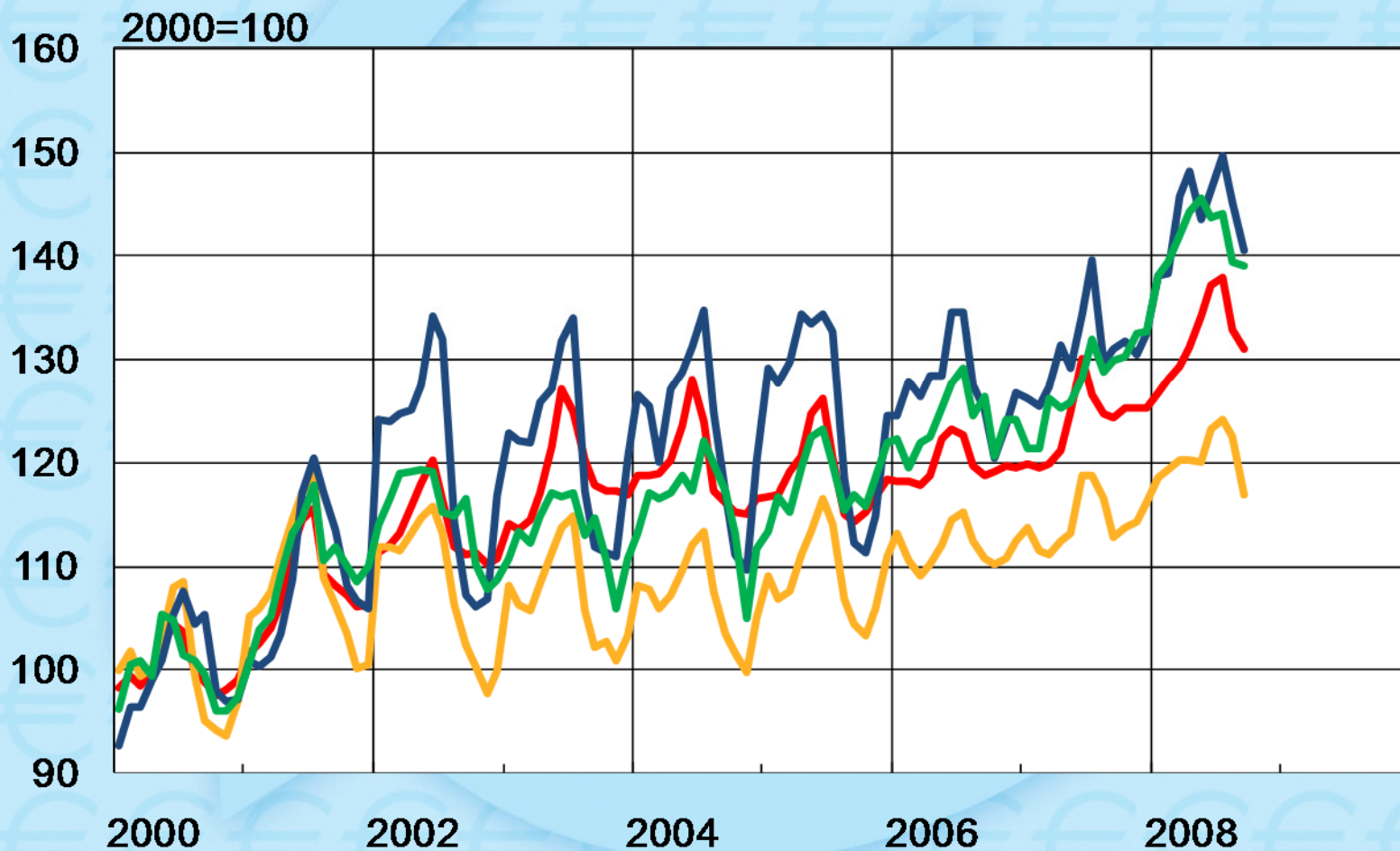
Saksa Suomi Ruotsi

Lähde: Eurostat.

Hedelmien hintakehitys

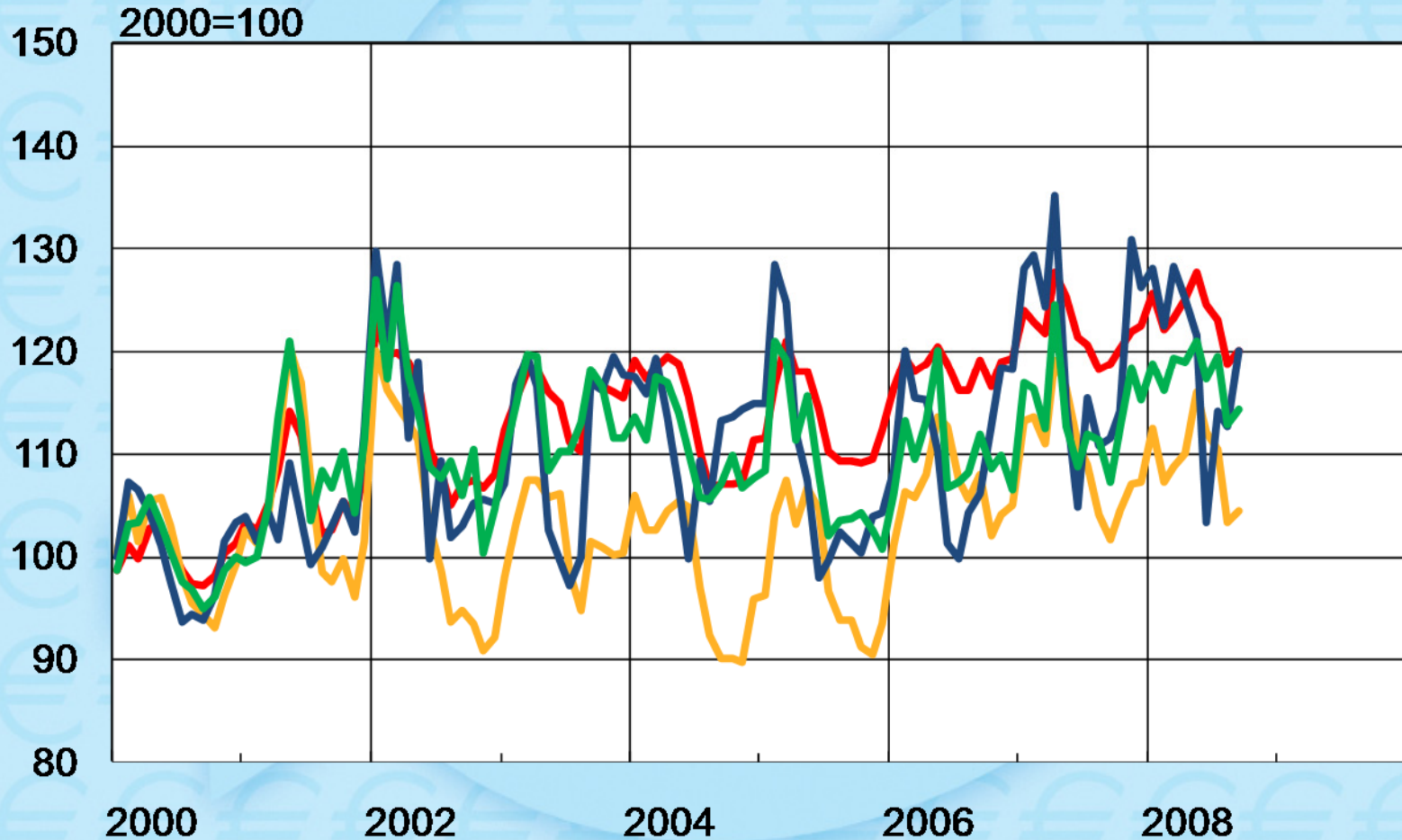
— Euroalue — Saksa — Suomi — Ruotsi

Lähde: Eurostat.

Vihannesten hintakehitys

— Euroalue — Saksa — Suomi — Ruotsi

Lähde: Eurostat.

Päätelmiä (1)

- ◆ Elintarvikkeiden hintojen nousu ollut Suomessa viimeksi kuluneen vuoden aikana euroaluetta nopeampaa
 - Nousu tuli Suomessa noin ½ vuoden viiveellä
- ◆ Erityisesti maitotuotteiden hinnat nousseet monia muita maita enemmän (huolimatta korkeasta lähtötasosta)
- ◆ Eräissä tuoteryhmissä aiempi hintatasoetu on pienentynyt (liha, kala)
- ◆ Vihannesten hintakehitys ollut kuluttajien kannalta ainoita valopilkkuja tänä vuonna

Päätelmiä (2)

- ◆ Viime kuukausina hintojen nousu alkanut tasaantua joissain tuoteryhmissä
 - Samaan aikaan maailmanmarkkinahintojen nousu pysähtynyt
 - ◆ Suomessa kehitys ollut epäyhtenäistä
 - Lihatuotteiden sekä öljyjen ja rasvojen hinnannousut jatkuneet
 - ◆ Elintarvikemarkkinat yhä monelta osin kansalliset
 - Taustalla mm. erot kuluttajien mieltymyksissä
- ➔ Hintatasoerot osin pitkäaikaisia, hintakehitykset erilaisia

Kiitos